

Englannin työläisnaiset ja työväenliike

Naisten ammattijärjestöön kuuluu 60,000 jäsentä.

Ruotsin Social Demokraten on haastatellut Tukholmassa vieraillevaa Englannin työläisnaisten etevintä edustajaa, Miss Margaret Bondfieldiä, joka kuuluu jäsenenä Englannista Venäjälle lähetettyyn tutkimuskomissioonin.

Huomattavin englantilainen naisjärjestö National Federation of Women Workers (Työväen naisten kansallinen liitto) perustettiin 16 vuotta takaperin. Lähinnä niitten naisten järjestäytymistä varten, jotka työskentelevät ammattiteissa, joissa puuttui järjestöjä. Tämä liitto on nyttemmin kasvanut siinä määrin, että se muodostaa eräänlaisen naisten ammattijärjestön, johon kuuluu 60,000 jäsentä. Puolet liiton jäsenistä kuuluvat Labor Partyyn. Ettei koko liitto kuulu tähän puolueeseen, johtuu siitä, että puolueen jäsenmaksu kävisi liitolle liian rasittavaksi. Järjestön tehtävänä on luonnollisesti koettaa saada aikaan parannuksia naispuolisten työntekijöiden työehtoihin, niin työaikaan kuin palkkaankin nähden, vakuuttaa jäsenille viikottaista sairausapua sekä kuolemantapauksen sattua haudausavustusta, antaa heille lainopillisia neuvoja, työtömyysavustusta, lyhyesti sanottuna avustaa hätään ja puutteeseen joutuneita jäseniään.

Työaikakysymyksessä on järjestön työnsä onnistunut voittaa suuria helpotuksia jäsenilleen siihen nähden mitä heillä oli ennen. Eräs ammattiala, joka on ollut varsin lapsipuolen asemassa, mutta joka nyttemmin on saanut työolonsa huomattavasti parannetuksi, on pesijäin ja siittäjien ammatti. Näitten työaika oli muutama vuosi sitten aina 60 tuntiin viikossa, saaden palkkaa, joka voi olla alle 10 shillingin viikossa. Liiton on onnistunut saada näille työntekijöille määritellyksi 21 shillingin alin viikkopalkka.

Kysymys, joka meille nykyään on perin tärkeä, niinkuin näyttää olevan kaikkialla maailmassa, on kysymys taloustoimista ja niitten korvaamisesta. Palvelijatarkeys on muodostunut erikoisen polttavaksi. Naiset jättävät yhä enemmän tämän työalan huonojen palkkojen takia ja perheet, jotka ovat olleet työnantajina, ovat pakotetut yhä enemmän käyttämään ravintolain apua. Sanotut ammattilaiset ovat myöskin liittyneet meidän järjestöömme, minkä vuoksi koettamme saada parannusta heidänkin oloihinsa.

Kysymykseen, onko tuottanut suuria vaikeuksia se seikka, että naisten täytyne palata takaisin sodan aikana haltuunsa ottamistään työpaikoista, lausui haastateltava, että liitto on suhtautunut tähän täysin lojaalisesti. Liitto selitti, että sen mielestä oli itsestään selvää, että naiset poistuvat niiltä paikoilta, jotka ennen sotaa olivat olleet heidän miehisten toveriensa hallussa

Tavallisesti naiset ovatkin ilman muuta luovuttaneet työpaikat kotiin palanneille sotilaille. Joissakin paikoissa on järjestely kuitenkin kohdannut vaikeuksia. M. m. ovat Bristolin naispuoliset rautatietyöläiset kieltäytyneet luopumasta toimistaan. Mutta niissä tapauksissa, jolloin työpaikat ovat syntyneet vasta sodan aikana ja joissa niitä alusta alkaen ovat hoitaneet naiset, vaaditaan luonnollisesti, että naistyövoima on niissä pidettävä. Haastateltu huomautti lopuksi, että sota on yhä enemmän saattanut naiset käsittämään sosialistisia aatteita. Liittyminen työväenpuolueeseen kasvoi sodan aikana huomattavasti. Aluksi ei kuitenkaan tahdottu uskoa, että tämä naisten osottama innostus olisi pysyväistä laadultaan, vaan arveltiin sen sodan loputtua laskevan. Merkillistä kyllä, niin ei ollut asianlaista. Sensijaan, että Labor Partyssä ennen sotaa oli kaikkiaan 3—400,000 naisjäsentä kuuluu siihen nyt kaikkiaan naisia miljoonan paikkeille.

Ellen Key nuorisosta

Ruotsin Sos.-dem. Nuorisoliiton äänenkannattajassa "Frihet"-lehdessä kirjoittaa (Ellen Key artikkelin niistä, jotka korjaavat sadon, jolla kirjoituksellaan hän tahtoo kuvata sitä perintöä, minkä nuoriso saa vanhemmalta sukupolvelta. Hänen sanoistaan huokuu jonkunlaista kaihomielisyyttä, jonka ominaiseen sävyyn kannattaa jokaisen tutustua. Muistutettuaan, ettei sato koskaan ole niin kaunis kuin viljelijä uneksii siitä saavansa, kirjoittaa Ellen Key m. m. seuraavaa:

"Nyt ei kyllä lyö kenenkään sydän siten kuin silloin, kun me vapunpäivänä kuljimme ensimmäistä kertaa kaupunginhakaan, jolloin väsyneet, vanhat työläiset ja reippaat ja uljaat nuoret vieretysten kantoivat lippujaan "kahdeksantunnin vaatimuksella". Jos se, joka silloin oli mukana, olisi itkenyt mielenliikutuksesta, olisi samaa kuin jos me nyt vanhenneina itkisimme kaihomielisyydestä. Me uneksimme silloin voittoisasta työväen aatelista. Me havaitsimme nyt todellakin aateleja sosialidemokraattien johtajien joukossa. Mutta kuinka harvoja sellaisia aateleja, joita silloin uneksimme, nyt näemmekään! Kuinka kauan meidän täytyy vielä odottaakaan sitä aatelia, joka ilmenee itsekurissa, itsensä tuntemisessa ja itsekasvatuksessa. Kuinka paljon onkaan vuoden varrella sekoittunut akanointa vehniä joukkoon.

Muistakaammepa vain vieläkin kauemmaksi taaksepäin, jolloin sai alkunsa se liike, joka nyt vihdoinkin ilmenee kypsyneenä hedelmänä uudessa avioliittolaissa. Sehän liike alkoi pienestä yhdistyksestä, jonka tarkoituksena oli ajaa naimisissa-olevien naisten omistusoikeutta, jonka yhdistyksen johtoon asetui muutamia kankonäköisiä miehiä ja muutamia sivistyneitä naisia, joiden tarkoituksena oli ajaa eteenpäin mainittua kysy-

mystä. Mutta kuinka hitaasti, kuinka vaivaloisesti työ siinä suhteessa edistykään! Ainoastaan ne, jotka olivat mukana työssä — tämä olkin ainoa yhdistys, jonka toimintaan olen ottanut osaa — tiesivät kyllä, mitä hirmuista vastamäkeä meidän olikaan kuljettava, ennenkuin pääsemme jonkunlaisiin tuloksiin. Mutta saattavatko naimisissa olevat naiset nyt uuden lain voimaantumisen jälkeen osoittaa, että se usko, jolla me silloin kirjoitimme ja puhuimme kaikista hyvistä naisten ominaisuuksista, ei joudu häpeään. Entä sitten naisten äänioikeuskysymys. Kuinka silloin uskoimme, uskoimme kaikesta huolimatta, uskoimme sokeasti. Nyt ovat monet äänioikeusnaiset sota- maissa olleet sotapuhujia. —

Nämä muistot ovat heränneet nyt, kun ajattelemme uutta avioliittolakea — samoin kuin ajattelemme kohta käytäntöönastuvaa äänioikeutta — ja nyt, kun neuvostopöydän ääressä istuu sosialistihallitus.

Me, jotka 1890 luvulla vapunpäivänä astelimme kaupunginhakaan kuulemaan "punaisten" puheita ja lauluja; me, jotka 1870 luvulta saakka vuosi vuodelta olemme työskennelleet saadaksemme vaikkapa vähäisiäkin parannuksia aikaan avioliittolaissa; me, jotka 1890 luvulla aloimme puhua naisten äänioikeudesta; me emme ole ehtineet ainoastaan tulla vanhaksi ja harmaiksi, vaan meistä tuntuu sangen huolestuttavalta ajatellessamme nuorta naissukupuolta, joka saa ottaa hedelmät niistä pitkistä taisteluista, joita olemme saaneet käydä paremman yhteiskunnan yhteiskuntajärjestyksen, paremman avioliittolain ja paremman äänioikeuslain puolesta. Ainoa lohdutuksemme on että meidän nuorisossamme oli muutamia oikein ajattelevia. Ja kuitenkin ovat nämä muutamat voimakkaasti vieneet maailmaa eteenpäin."

Rosa Luxemburgin ajatuksia sosialismista

Vähää ennen kuolemaansa kirjotti Saksan vallankumouksen marttyyri, Rosa Luxemburg, nousevasta maailman vallankumouksesta ja sosialismin tehtävistä seuraavaa:

"Europassa alkanut vallankumous tarkoittaa sosialismin toteuttamista, eikä sillä voi olla muuta tulosta. Työväenluokan täytyy ennen kaikkea ottaa valtiolta omiin käsiinsä. Valtiolinen valta on kuitenkin ainoastaan keinona. Tarkoitus, jonka me sen kautta tahdomme saavuttaa, on uuden yhteiskunnan muodostaminen.

Tänään kaikki rikkaudet, maat, kaivokset, tehtaat, kuuluvat harvoille suuromistajille. Suuret joukot saavat työstään vain juuri sen verran, ettei tarvitseisi nälkään kuolla. Muutamien harvojen rikastuminen omistamattoman kansaluokan työstä on nykyisen yhteiskunnan ainoa tarkoitus.

Tämän tilanteen täytyy muuttua. Ihmiskunta ei voi eikä tahdo sitä enempää kärsiä. Kaikki yhteiskunnallinen rikkaus, maa siihen kätkeytyne aarteineen, kaikki tuotannonvälineet, olkoot ne mitä lajia hyvänsä, on otettava pois riistäjien huostasta. Työläisten hallituksen ensimmäisenä tehtävänä on julistaa tärkeimmät tuotannonvälineet yhteiskunnan omaisuudeksi ja asettaa ne yhteiskunnan valvonnan alaiseiksi.

Sen jälkeen alkaa sangen vaikea tehtävä: rakentaa yhteiskunta uudelleen yleismaailmallisella pohjalla.

Tänään ovat kapitalistit ainoat ja ehdottomat tuotannon vallitsijat. Mitä ja miten tuotetaan, minne, milloin ja miten tuotteita jaetaan, siitä määräävät ja päättävät ainoastaan kaikkivaltiaat yrittäjät. Työläiset, jotka tarvikkeita tuottavat, ovat ainoastaan työkoneita, ei muuta.

Sosialistisessa yhteiskunnassa tämän kaiken täytyy muuttua. Kapitalistit tulevat häviämään. Tuotanto ei ole enää tarkoittava persoonallista rikastumista, vaan se tuottaa yhteiskunnalle keinoja kaikkien tarpeiden tyydyttämiseksi. Koko tuotantojärjestelmä tulee siis toisenmuotoiseksi.

Ensiksi täytyy tuotannon kehittyä suuremmaksi kuin se nykyään on. Sen vuoksi on välttämätöntä, että jokainen tekee työtä, mikäli siihen kykenee. Ainoastaan siten, että kaikki työskentelevät, saavat kaikki myös hyvinvointia. Työtön elämä, jonka nyt rikkaat loiseläjät järjestävät itselleen, ei tule olemaan enää mahdollinen. Yleinen työvelvollisuus kaikille työkykyisille, se on itsestään ymmärrettävää sosialistisessa yhteiskunnassa. Niistä, jotka eivät voi työskennellä — lapset, vanhukset, sairaut — huolehtii yhteiskunta, ei kitsaasti eikä loukkaavalla tavalla niinkuin nykyisissä vaivaistaloissa ja orpokodeissa. Sillä huoltaminen tulee olemaan yhteiskunnallinen velvollisuus.

Kaikki vahingollinen ja hyödytön teollisuus on lakkautettava, esim. sota- ja sotatarve-teollisuus, sillä sosialistinen yhteiskunta ei tarvitse sotalaitoksia. Raaka-aineet, koneet ja työvoima, joita näillä tuotannonaloilla nyt käytetään vahingollisiin tarkoituksiin, käytetään silloin kaikkia hyödyttävään tuotantoon. Meidän kaikki ylellisyystuotanto voi loppua, samaten miliisi- ja poliisipalvelus. Työläiset, jotka nyt toimivat tällaisilla tarpeettomilla aloilla, saavat hyödyllisempää ja arvokkaampia tehtäviä.

Jos siten koko yhteiskunta on muuttuva työn yhteiskunnaksi, niin silloin myös työ itse on muuttava luonnettaan. Tänään on työ vielä ikäänkuin jotakin välttämätöntä pahaa, ilotonta, epämiellyttävää, raskasta. Sosialistisessa yhteiskunnassa se kaikki keinoin tehdään miellyttäväksi, jolloin se on oleva jokaisen ilona ja etuoikeutena, eikä kenellekään liian raskaana taakkana."